

OBSAH MANIPULAČNÍHO ŘÁDU

A.	ÚČEL A POPIS VODNÍHO DÍLA	2
A.1.	Účel vodního díla	2
A.2.	Nakládání s vodami	2
A.3.	Hydrologické poměry	2
A.4.	Hydrologické údaje	2
A.5.	Funkce a technické parametry vodního díla	2
B.	PODKLADY PRO VYPRACOVÁNÍ MANIPULAČNÍHO ŘÁDU	4
B.1.	Historie objektu, rekonstrukce	4
B.2.	Dosavadní předpisy pro manipulaci	4
B.3.	Právní předpisy, vyhlášky, směrnice a normy	4
C.	MANIPULACE S VODOU A PŘEVÁDĚNÍ POVODNÍ	6
C.1.	Hospodaření s vodou, běžná manipulace	6
C.2.	Minimální průtok MQ v toku pod jezem	6
C.3.	Manipulace za velkých vod	6
C.4.	Manipulace při opadávání povodně	6
C.5.	Manipulace v zimním období	6
C.6.	Ostatní manipulace	7
C.7.	Spolupráce s ostatními vodními díly	7
D.	BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ A MANIPULACE ZA MIMOŘÁDNÝCH OKOLNOSTÍ	8
D.1.	Opatření na ochranu před povodněmi	8
D.2.	Porucha hradící konstrukce	8
D.3.	Ohrožení bezpečnosti vodního díla	8
D.4.	Opatření k zajištění kvality vody	9
D.5.	Za mimořádných okolností	9
D.6.	Oprávněnost k nařízení mimořádných manipulací	9
E.	MĚŘENÍ A POZOROVÁNÍ	10
E.1.	Vodohospodářská měření	10
E.2.	Technicko bezpečnostní dohled	10
F.	ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	10
F.1.	Provádění revizí a oprav	10
F.2.	Náhrada škod	10
F.3.	Platnost manipulačního řádu	10

PŘÍLOHY

Situace
Stavidlo - výkres

A. ÚČEL A POPIS VODNÍHO DÍLA

A.1. Účel vodního díla

V současné době již Mlýnský náhon neslouží původnímu energetickému účelu, jeho funkce je ponechána pouze jako krajínotvorný prvek se zajištěným stálým průtokem pro tento účel. Z náhonu jsou napouštěny rybníky ve Věžkách, Vlkoši a Břestu.

Proto je také manipulace s nátokovým objektem jednodušší a je pouze zajišťován stálý průtok Mlýnským náhonem a jeho případným uzavřením v případě povodňových průtoků.

A.2. Nakládání s vodami

Pro dané vodní dílo není vydáno povolení k nakládání s vodami.

A.3. Hydrologické poměry

Minimální průtok v toku pod jezem je 0,07 m³/s přepadem přes pevnou jezovou hranu. Zbytek průtoku zpracovává MVE na Moštěnce. Stálý průtok v náhonu je dán výškovým uspořádáním vtokového objektu. (tady nebo dále v textu konkretizovat hodnoty – stálý průtok v náhonu, hladina vzdutí v nadjezí - m n.m.)

A.4. Hydrologické údaje

Profil Horní Moštěnice - Moštěnka

Hydrologické údaje jsou převzaty od Českého hydrometeorologického ústavu.

Číslo hydrologického pořadí: 4-12-02-092

Plocha povodí: 6,280 km²

Dlouhodobý průměrný roční průtok: 1,18 m³/s

Q355d: 0,219 m³/s

N-leté průtoky

Q _N	1	2	5	10	20	50	100
(m ³ /s)	21	35	58	75	91	114	134

A.5. Funkce a technické parametry vodního díla

Mlýnský náhon byl vybudován v roce 1900 k energetickému využití pro mlýny níže na náhonu. Nátok do Mlýnského náhonu je nad pevným jezem v Horní Moštěnici a předmětné stavidlo mělo funkci regulace průtoků v tomto náhonu.

Mlýnský náhon protéká obcí Horní Moštěnice a dále pak obcí Vlkoš a Kyselovice a vtéká zpět do Moštěnky západně od obce Břest.

Stavidlo je dvoupolové o celkové hradící šířce 2,40 m. Dosedací práh stavidla je na kótě 197,24 m n.m. Celková hradící výška je 2,50 m. Stavidla jsou ovládána ručně pomocí ovládacího mechanismu z lávky přes Mlýnský náhon. Ovládací mechanismus je zajištěn visacími zámky, tak aby bylo zamezeno manipulaci nepovolanými osobami. Klíče od zámku jsou uloženy na OÚ Horní Moštěnice. Lávka je na kótě 200,21 m n.m.

Pevná jezová hrana jezu na Moštěnce v ř. km 14,700 je na kótě 197,83 m n.m. (co ty dřevěné náplatky viz. příloha? – v současné době nemanipulovatelné; na jaké kótě jsou?)

B. PODKLADY PRO VYPRACOVÁNÍ MANIPULAČNÍHO ŘÁDU

B.1. Historie objektu, rekonstrukce

Mlýnský náhon byl vybudován v roce 1900 k energetickému využití pro mlýny níže na náhonu. Nátok do Mlýnského náhonu je nad pevným jezem v Horní Moštěnici a předmětné stavidlo mělo funkci regulace průtoků v tomto náhonu.

Státní meliorační správa jako správce Mlýnského náhonu plánovala rekonstrukci stavidla, neboť jeho technický stav byl na hranici únosnosti.

Povodeň v roce 1997 stavidlo prakticky zdevastovala, takže bylo přistoupeno k jeho rekonstrukci, spočívající ve výměně ovládacího zařízení, kompletní výměně obou tabulí stavidel a celkové výměně rámu stavidel.

B.2. Dosavadní předpisy pro manipulaci

V souvislosti s rekonstrukcí zatrubněného Mlýnského náhonu v úseku od obchodního střediska a přes komunikaci I/55 v Horní Moštěnici vydal OkÚ v Přerově dne 23.3.1997 oznámení o zahájení vodoprávního řízení, ve kterém uložil správci toku předložení odsouhlaseného provozního a manipulačního řádu pro vtokový objekt DVT Mlýnský náhon do 30.6.1995 (nesedí sled termínů). Dle tohoto požadavku byl zpracován provozní a manipulační řád, který byl schválen dne 16.8.1995 s platností do 31.8.1996.

Se stavidly bylo doposud manipulováno dle Provozního a manipulačního řádu pro stavidlo na Mlýnském náhonu v Horní Moštěnici, který zpracovala Státní meliorační správa, územní pracoviště Přerov v roce 1999 a který byl schválen OkÚ Přerov dne 12.7.1999 pod č.j. ŽP/VH-2992/3324/99-2-Hk.

Na MVE na Moštěnce v km 14,700 se manipuluje dle manipulačního řádu malé vodní elektrárny na řece Moštěnka, ř. km 14,700, který schválil Magistrát města Přerova, odbor stavebního úřadu a životního prostředí dne 27.12.2012 pod č.j. MMP/119173/STAV/ZEM/Ba.

B.3. Právní předpisy, vyhlášky, směrnice a normy

a) Obecně závazné právní předpisy

- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) v platném znění
- Zákon č.239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému v platném znění
- Zákon č.240/2000 Sb. o krizovém řízení (krizový zákon) v platném znění
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy
- Zákon č. 320/2002 Sb. o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů
- Zákon č. 99/2004 Sb., o rybářství

- Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků
- Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly
- Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 431/2001 Sb., o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci
- Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu
- Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 20/2002 Sb., o způsobu a četnosti měření množství a jakosti vody
- Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 216/2011 Sb., o náležitostech manipulačních řádů a provozních řádů vodních děl
- Vyhláška č. 590/2002 Sb., o technických požadavcích pro vodní díla

b) Metodické pokyny

- Metodický pokyn MŽP č.9/1998 ke stanovení hodnot minimálních zůstatkových průtoků
- Metodický pokyn odboru ochrany vod MŽP k zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby (z roku 2011)

c) Normy

- TNV 752910 Manipulační řády vodohospodářských děl na vodních tocích
- TNV 752931 Povodňové plány

a další obecně závazné právní předpisy

C. MANIPULACE S VODOU A PŘEVÁDĚNÍ POVODNÍ

C.1. Hospodaření s vodou, běžná manipulace

S obsahem jezové zdrže se nehospodaří. Provozní hladina na jezu je udržována na kótě 197,83 m n.m. (to je i s dřevěnými náplátky?)

Obě stavidla na Mlýnském náhonu jsou trvale vyhrazena na kótu 197,8 m. n.m., což je 5 cm (nesedí hodnoty) nad přelivnou hranou jezu na Moštěnce a 64 cm nad dosedacím prahem stavidla.

Cyklický provoz elektrárny na jezu je nepřípustný, za dodržování hladiny na jezu je zodpovědný majitel MVE.

C.2. Minimální průtok MQ v toku pod jezem

Minimální průtok v toku pod jezem není stanoven. Vodní dílo neslouží k nadlepšování průtoků. Minimální průtok $MQ = Q_{355d} = 0,219 \text{ m}^3/\text{s}$ pod jezem musí být zachován pouze v případě plnění jezové zdrže.

C.3. Manipulace za velkých vod

Při povodních jsou obě stavidla na náhonu uzavřena, případně mírně pootevřena podle potřeby tak, aby byl zajištěn minimální průtok v náhonu a nedošlo k vybřežování na okolní pozemky u koryta náhonu za stavidly. (konkretizovat hodnotu; bylo by vhodné stavidla opatřit nějakou ryskou, z které bude stav vody hned patrný, a dle které by se manipulovalo – to by zajistil provoz, ale potřebujeme vědět v jaké úrovni se má ryska udělat příp. osadit)

C.4. Manipulace při opadávání povodně

Při poklesu průtoku obsluha postupně otevírá stavidla až na otevření dle C.1. (stejná připomínka jako v C.3.)

C.5. Manipulace v zimním období (nejedná se nám o jez, který navíc není náš, ale o stavidla na náhonu, takže by to asi chtělo celý bod přepracovat)

Vytvoří-li se v jezové zdrži v zimním období ledová celina, je hlavní zásadou (pokud to poměry dovolí) nechat led roztát ve zdrži.

Mimořádná situace nastává v okamžiku, kdy se na řece Moštěnce nad nebo pod jezem vytvoří ledové bariéry. Za této situace, na příkaz vedoucího provozu Přerov PM, nastupuje obsluha jezu (jez není náš a žádná obsluha jezu neexistuje) nepřetržitou službu a řídí se dále pokyny vedoucího provozu Přerov, vodohospodářského dispečinku PM a povodňového technika závodu.

V případě nutnosti odstřelu ledových bariér rozhoduje příslušná povodňová komise ve spolupráci s vodohospodářským dispečinkem a závodem Horní Morava PM a to podle celkové situace na vodním toku.

Při průchodu ledů nebo tvorby ledových bariér vyrozumí obsluha jezu neprodleně: provoz Přerov nebo vodohospodářský dispečink PM, který informuje vodoprávní úřad.

C.6. Ostatní manipulace

Proplachování jezové zdrže

Pro vyplachování jezové zdrže (např. vodního květu z hladiny) nejsou předepsány žádné zvláštní manipulace. Jezová zdrž se vyplachuje při každém průchodu velkých vod. Plovoucí předměty, kmeny, větve, které ohrožují bezpečnost jezu, se odstraňují na místě.

Z provozních důvodů

Na základě požadavku technicko-bezpečnostního dohledu. Manipulace nařizuje vodohospodářský dispečink, který uvědomí vodoprávní úřad.

Manipulace nutné pro zajištění hydrometrických měření a z dalších provozních důvodů (např. krátkodobé opravy, kontroly technologických zařízení, krátkodobé nadlepení průtoků v toku a pod.) nařizuje vodohospodářský dispečink.

Vodohospodářský dispečink o plánované manipulaci informuje vodoprávní úřad. V případě vyjádření nesouhlasu ze strany vodoprávního úřadu, manipuluje se na základě vodoprávního rozhodnutí.

Srážka na jezu

Vypouštění jezové zdrže se provádí pozvolna, přičemž nesmí dojít k náhlému poklesu hladiny ve zdrži, které by mohlo způsobit škody na rybím hospodářství a v korytě pod jezem nesmí být způsobena povodňová vlna. Plánované vypouštění jezové zdrže oznámí provoz Přerov PM s předstihem vodoprávnímu úřadu. (tu by si měl řešit majitel jezu (zatím obec) příp. MVE a vypouštění zdrže by mělo jít přes něj)

C.7. Spolupráce s ostatními vodními díly

Jez v Horní Moštěnici a stavidlo na jezu nejsou zapojeny do žádné soustavy vodních děl (co rybníky napájené z náhonu?), ani do hlásné a předpovědní služby. Obsluha stavidla je povinna oznamovat každou okolnost a mimořádnou manipulaci provozu Přerov nebo vodohospodářskému dispečinku PM.

D. BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ A MANIPULACE ZA MIMOŘÁDNÝCH OKOLNOSTÍ

D.1. Opatření na ochranu před povodněmi

Za povodňových situací se postupuje dle zákona č.254/2001 Sb., o vodách.

Jez v Horní Moštěnici ani stavidlo na Mlýnském náhonu nejsou zapojeny do „Hlásné a povodňové služby“ dle Metodického pokynu odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí k zabezpečení hlásné a předpovědní povodňové služby.

Povodňové orgány (povodňová komise obce s rozšířenou působností, povodňová komise Olomouckého kraje) mohou nařídit odlišné manipulace než předepisuje manipulační řád. Pokyn k provedení těchto odlišných manipulací vydá obsluha vodohospodářský dispečink nebo některý z nadřízených pracovníků PM.

Povodňová služba

Za zvýšených vodních stavů se situace na stavidle kontroluje denně a pokud je zjevný nástup povodně, musí obsluha kontrolovat stavidlo s takovou četností, aby byla stavidla závčas zahrazena. O vývoji a prognóze situace se může informovat na vodohospodářském dispečinku, povodňovém orgánu města Přerov nebo provozu Přerov PM.

Stupně povodňové aktivity pro jez na Moštěnce ani stavidlo na Mlýnském náhonu nejsou stanoveny

D.2. Porucha hradící konstrukce

Každé ztížení nebo znemožnění manipulace na stavidlech a každá havárie hradící konstrukce musejí být ihned obsluhou jezu oznámeny na:

- provoz Přerov PM (v době mimopracovní přes vodohospodářský dispečink PM),
- vodohospodářský dispečink PM,

dále budou po vzájemné dohodě vyrozuměni:

- TBD PM,
- příslušný vodoprávní úřad.

D.3. Ohrožení bezpečnosti vodního díla

Pokud by obsluha vodního díla zjistila na díle jakékoliv mimořádné jevy, např. trhliny na konstrukcích, průsaky, naklánění objektu nebo zdí, poruchy s pohyblivým uzávěrem (jeho ovládacích mechanismů), informuje ihned provoz Přerov PM.

Zjištění mimořádných okolností, kterými by mohlo dojít ke zhoršení stability či provozuschopnosti stavidla, nebo jiných mimořádných okolností dotýkajících se bezpečnosti tohoto vodního díla, je nutno neprodleně hlásit určené fyzické osobě odpovědné za technickobezpečnostní dohled. Pokud je tato osoba nedostupná (nemoc apod.) je nutno zjištění těchto mimořádných okolností neprodleně hlásit vodohospodářskému dispečinku PM.

D.4. Opatření k zajištění kvality vody

Ve smyslu vodního zákona 254/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů je správce vodního toku povinen spolupracovat při zneškodňování havárií v povodí, pokud mohou ohrozit jakost vody.

V případě, že obsluha vodního díla zjistí nebo je jí oznámeno jakékoliv havarijní znečištění a zhoršení jakosti vody, které se může projevit zabarvením, zápachem, tukovým povlakem, pěnou, mimořádným úhynem ryb apod. na přítoku do nádrže, v nádrži nebo v toku pod nádrží, je povinen neprodleně uvědomit:

- vodohospodářský dispečink PM,
- provoz Přerov PM,

jejich prostřednictvím pak vodoprávní úřad.

Obsluha vodního díla zajistí odběr vzorků (obsluhu dělá obec; neměla by to dělat laborka z PM Olomouc?). O jejich odeslání do vodohospodářské laboratoře PM rozhodne vodoprávní úřad.

K odstranění škodlivých následků havárie se připouští provádět mimořádné manipulace na vodním díle. O způsobu manipulace rozhodne vodoprávní úřad.

D.5. Za mimořádných okolností

Za krizových stavů, tj. při vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu nebo za stavu ohrožení státu se postupuje podle zákona č. 240/2000 o krizovém řízení.

Za mimořádných okolností nepředvídaných tímto manipulačním řádem rozhoduje o způsobu manipulace:

- pokud nehrozí nebezpečí z prodlení – příslušný vodoprávní úřad,
- pokud hrozí nebezpečí z prodlení – přímo obsluha vodního díla tak, aby podle svých možností a znalostí omezil hrozící nebezpečí a škody na nejmenší míru.

O provedených opatřeních pak neprodleně informuje:

- provoz Přerov PM,
- vodohospodářský dispečink PM, který dále vyrozumí:
 - vodoprávní úřad,
 - OPIS HZS Olomouckého kraje.

D.6. Oprávněnost k nařízení mimořádných manipulací

Mimořádné manipulace nařizuje příslušný vodoprávní úřad nebo příslušný povodňový orgán. Manipulace nařizují prostřednictvím vodohospodářského dispečinku.

K provedení mimořádné manipulace (i nařízené vodoprávním úřadem) je oprávněn vydat pokyn přímo obsluze vodního díla pouze:

- generální ředitel PM nebo jeho zástupce,
- ředitel závodu Horní Morava PM,
- vedoucí provozu Přerov PM,
- vodohospodářský dispečink PM.

O každém příkazu k mimořádné manipulaci musí být vždy vyrozuměn vodohospodářský dispečink PM. Za informování vodohospodářského dispečinku zodpovídá osoba odpovědná za manipulaci.

E. MĚŘENÍ A POZOROVÁNÍ

E.1. Vodohospodářská měření

Přítoky do jezové zdrže se neměří. V současné době se vodní stavy sledují dle odhadu otevření stavidla.

E.2. Technicko bezpečnostní dohled

Činnost při zajišťování TBD je vymezena ustanoveními § 61 a § 62 Vodního zákona (254/2001 Sb.) a souvisejících právních předpisů (vyhl. č. 471/2001 Sb. ve znění Vyhlášky č.255/2010, o TBD nad vodními díly), dále „Metodickým pokynem č.3/2009 technického ředitele Povodí Moravy, s.p.“ Cyklus technicko-bezpečnostních prohlídek (TBP) u tohoto VD je stanoven na 10 let.

V období mezi jednotlivými TBP zajišťuje technicko-bezpečnostní dohled obsluha formou obchůzek a to minimálně 1x za měsíc. Výsledky obchůzek se zapisují do hlášení. Hlášení vyhodnocuje a sjednání nápravy zajišťuje vedoucí provozu. Zjištění mezních nebo jiných neobvyklých skutečností, jež by mohly mít vliv na bezpečnost a provozuschopnost díla, hlásí vedoucí provozu (technik provozu) neprodleně osobám zodpovědným (TBD PM).

Předpisy pro TBD

Od 1.1.2002 se postupuje dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách v platném znění. TBD je definován zejména v § 61 a § 62 a vyhláškou č. 471/2001 Sb. o technicko bezpečnostním dohledu nad vodními díly.

F. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

F.1. Provádění revizí a oprav

Revize a opravy vodního díla provádí Provoz Přerov PM.

F.2. Náhrada škod

Manipuluje-li se na vodním díle podle ustanovení tohoto manipulačního řádu a dojde-li přitom k situacím, za kterých nelze splnit požadavky na vodní dílo kladené, nevzniká žádnému z uživatelů nebo jiných zájemců nárok na náhradu škody.

F.3. Platnost manipulačního řádu

Platnost manipulačního řádu je uvedena na titulní straně MŘ.

*Předkladatel: Povodí Moravy, s.p.
vodohospodářský dispečink
Ing. Tomáš Kříž*

**PROTOKOL O SEZNÁMENÍ OBSLUHY VODNÍHO DÍLA
S MANIPULAČNÍM ŘÁDEM PROSTAVIDLO NA MLÝNSKÉM
NÁHONU V HORNÍ MOŠTĚNICI**

S manipulačním řádem pro stavidlo na Mlýnském náhonu v Horní Moštěnici schváleným
MěÚ OŽP Přerov

dne

pod č.j.

byl seznámen:

jméno a příjmení:

funkce: obsluha vodního díla

tel. spojení:

V.....dne.....

podpis (obsluha vodního díla)